

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Dispozitiv consolidat al Hotărârii Secției pentru judecători nr. 148/2015, modificată și completată prin Hotărârile Secției pentru judecători nr. 725/2015, nr. 3461/2023 și nr. 621/2024

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 – Aprobă procedura întâlnirilor trimestriale în care sunt dezbătute problemele de drept care generează practică neunitară, care se desfășoară potrivit următoarelor etape:

1. În primele 15 zile ale trimestrelor, președinții de secții de la judecătorii (sau vicepreședinții de instanță dacă nu există secții), președinții de secții de la tribunale și curți de apel colectează temele propuse de către judecătorii secției (instanței).

2. Președintele de secție ori vicepreședintele de instanță, dacă nu există secții, sau judecătorul desemnat cu atribuții privind unificarea practicii, denumit în continuare judecător desemnat, va identifica problemele de practică neunitară pe materii, selectând hotărârile diferite pronunțate de propria instanță în cauzele în care în spețe similare s-a aplicat legea în mod diferit, precum și probleme juridice de o complexitate deosebită și de mare noutate. De asemenea, se vor avea în vedere toate problemele juridice dezbătute la întâlnirile lunare și pentru care nu s-a convenit asupra unei interpretări unitare în perioada de după ultima întâlnire trimestrială.

Problemele sesizate în trimestrul III vor fi avute în vedere în trimestrul următor.

3. Până la sfârșitul primei luni a fiecărui trimestru, președintele de secție/vicepreședintele instanței sau judecătorul desemnat întocmește o notă în care expune problemele juridice selectate, textele legale aplicabile, interpretările date de judecătorul care a propus tema, respectiv de către judecătorii care au soluționat în mod diferit cauze similare, extrase din hotărârile judecătorești identificate. Hotărârile selectate sunt atașate la notă, însoțite, dacă este cazul, de hotărâri pronunțate de instanțele de control judiciar în aceste cauze.

Notele întocmite de președinții de secții de la judecătorii și tribunale se înaintează vicepreședinților curților de apel în același termen.

4. Până la data de 10 a celei de-a doua luni a fiecărui trimestru, vicepreședintele curții de apel stabilește, în colaborare cu președinții de secții ai curții de apel, temele care vor fi supuse dezbaterii la întâlnirile profesionale.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Dacă se apreciază că unele teme nu vor fi supuse dezbaterii datorită practicii constante a instanței de control judiciar în acea materie, datorită faptului că problema juridică nu este controversată, este singulară sau foarte rar întâlnită în practică și nu prezintă o complexitate deosebită sau pentru alte motive obiective, președinții secțiilor care soluționează cauze în materiile vizate de temele respinse comunică motivarea respingerii selectării temei către instanța care a propus-o.

5. În cea de-a doua decadă a celei de-a doua luni a fiecărui trimestru, grefierul documentarist de la curtea de apel identifică, pentru fiecare temă, recursurile în interesul legii, hotărârile pronunțate în mecanismele proactive de unificare a practicii judiciare, deciziile Curții Constituționale pronunțate în legătură cu textele legale incidente, practica judiciară a instanțelor din circumscripția curții de apel, precum și hotărâri pronunțate de instanțe din raza altor curți de apel în cauze similare.

Pentru verificarea hotărârilor pronunțate de instanțele din raza altor curți de apel, grefierul documentarist verifică portalul dezvoltat de Consiliul Superior al Magistraturii în scopul unificării practicii judiciare (denumit în continuare „portal CSM”), minutele întocmite cu ocazia întâlnirilor președinților de secții din cadrul curților de apel, publicate pe site-ul Institutului Național al Magistraturii, hotărârile judecătorești publicate de curțile de apel și alte hotărâri publicate pe site-urile de jurisprudență, precum și culegerile de jurisprudență.

6. În ultima decadă a celei de-a doua luni, vicepreședintele curții de apel, președintele de secție sau judecătorul desemnat elaborează referatul privind temele ce vor fi supuse dezbaterii, între care se vor regăsi și probleme de drept care nu fac obiectul unor cauze de competența curții de apel, fiind judecate doar de instanțele inferioare. Referatul se întocmește după modelul din Anexa la prezenta hotărâre. Acesta se comunică tuturor instanțelor din raza curții de apel.

7. În prima jumătate a celei de-a treia luni a fiecărui trimestru, se organizează întâlnirea trimestrială pe materii, cu participarea judecătorilor din circumscripția curților de apel, desemnați de președinții instanțelor la propunerea președinților secțiilor pe fiecare materie, după consultarea vicepreședintelui curții de apel.

Fiecare temă este prezentată de președintele secției corespunzătoare de la curtea de apel sau de judecătorul care a întocmit referatul.

Observațiile formulate și răspunsurile la acestea sunt consemnate într-un proces verbal. Orice soluție propusă în referat poate fi argumentată suplimentar sau contrazisă argumentat. Orice altă soluție juridică propusă pentru probleme controversate (neprevăzută în referat) trebuie motivată de către judecătorul care o susține oral și transmisă vicepreședintelui curții de apel, în scris, în termen de 5 zile de la întâlnirea profesională.

Fiecare soluție este supusă la vot. În cazul în care o problemă de drept nu poate face obiectul unor cauze de competența judecătorilor sau a tribunalelor, dat fiind că este incidentă numai la instanțele superioare, aceasta nu va fi supusă la vot judecătorilor de la jurisdicțiile inferioare.

Dacă o soluție întrunește majoritatea voturilor judecătorilor prezenți, va fi considerată însușită ca practică unitară la nivelul instanțelor din circumscripția curții de apel și se va consemna împreună cu argumentele care o susțin, în minuta întâlnirii profesionale (întocmită conform modelului din Anexa la prezenta hotărâre).

Numele judecătorului care a propus teme spre dezbatere, a exprimat opinii juridice și a propus soluții în referatele întocmite sau în susținerile orale sau scrise referitoare la alte soluții sunt confidențiale, nefiind menționate decât în documentele cu circuit intern al instanțelor și în procesele verbale de consemnare a dezbaterilor, dar nu se vor regăsi în minuta întâlnirii profesionale. Minutele acestor întâlniri sunt transmise vicepreședintelui curții de apel.

În situația în care, cu privire la modul de soluționare a unei probleme juridice supusă dezbaterii, nu a fost întrunită unanimitatea opiniilor exprimate de judecătorii participanți la întâlnirea trimestrială, dacă există hotărâri judecătorești definitive prin care aceeași problemă de drept a fost soluționată diferit, judecătorul desemnat care a întocmit referatul prezentat în cadrul întâlnirii trimestriale sesizează colegiul de conducere al curții de apel în vederea analizării posibilității de a formula recurs în interesul legii.

8. În termen de 10 zile de la data întâlnirii, în cazul în care se constată practică neunitară la nivelul instanțelor din circumscripția propriei curți de apel și a altor curți de apel, vicepreședintele curții de apel sesizează colegiul de conducere în vederea aprecierii asupra promovării recursului în interesul legii.

Vicepreședintele curții de apel ia măsuri pentru comunicarea minutei celorlalte curți de apel, asigură publicarea ei pe intranetul propriei instanțe și pe portalul CSM, asigurându-se de respectarea structurii minutei, inclusiv cu privire la completarea corectă a casetei care permite clasificarea problemei, precum și de respectarea cerințelor tehnice de încărcare a informațiilor pe portalul CSM.

9. Problemele juridice care nu au întrunit majoritatea de voturi la prima întâlnire profesională se vor supune din nou dezbaterii la următoarea întâlnire. Dacă nici la a doua dezbatere nu este întrunită majoritatea, problema juridică va fi transmisă Institutului Național al Magistraturii pentru dezbaterea la întâlnirile de practică neunitară pe materii și în seminariile de formare continuă.

10. Grefierul documentarist de la curtea de apel verifică dacă problemele juridice, pentru care s-a întrunit majoritatea de voturi, consemnate în minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor de la instanțele din circumscripția curții de apel în cadrul căreia funcționează, se regăsesc și în minutele altor întruniri profesionale de la alte curți de apel și informează vicepreședintele curții de apel asupra constatărilor.

În cazul în care alte curți de apel au întrunit majoritatea de voturi asupra unei alte soluții de principiu asupra aceleiași probleme juridice, vicepreședintele curții de apel înaintează minutele conținând soluțiile diferite Institutului Național al Magistraturii în vederea discutării lor la întrunirile de practică neunitară.

11. În cazul în care o instanță a fost investită cu o cauză care ridică probleme juridice de o complexitate deosebită și de mare noutate sau dacă se estimează că instanțele vor fi investite și cu alte cauze de același fel care pot primi soluții neunitare, la solicitarea președintelui de secție/vicepreședintelui instanței la care s-a ivit problema juridică, vicepreședintele curții de apel poate dispune organizarea unei întâlniri ad-hoc a judecătorilor care soluționează cauze în aceeași materie, stabilind calendarul activităților și persoanele responsabile.

Opiniile judecătorilor asupra problemelor de drept dezbătute se consemnează într-o minută după modelul stabilit pentru minuta întâlnirilor trimestriale și se publică în același mod.

12. Dacă o soluție cu privire la o problemă juridică supusă dezbaterii la o primă întâlnire trimestrială nu a fost adoptată cu unanimitate, completele de judecată, investite în ultimă instanță cu cauze în care se poate pune aceeași problemă juridică, pot sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea acelei chestiuni de drept, conform art. 519 din Codul de procedură civilă și art. 475 din Codul de procedură penală, putând fi folosite în motivare și argumentele expuse în minutele întâlnirilor trimestriale.

13. În cadrul întâlnirii prevăzute la pct. 7 pot fi dezbătute și probleme de practică judiciară și de practică administrativă, aflate în strânsă legătură cu activitatea judiciară, identificate de avocați și de alte profesii juridice pe parcursul desfășurării procedurilor judiciare.

În acest sens, în termenul prevăzut la pct. 4, vicepreședintele curții de apel poate dispune consultarea barourilor din circumscripția curții de apel și, dacă este cazul, a organismelor profesionale ale altor profesii juridice, în vederea transmiterii principalelor probleme de practică judiciară/administrativă întâmpinate în cadrul procedurilor judiciare.

În termenul prevăzut la pct. 5, problemele sunt centralizate de către persoana desemnată de vicepreședintele curții de apel în cuprinsul unei note în care vor fi expuse problemele identificate, reglementările incidente, practica instanțelor din circumscripția curții de apel și a altor instanțe, precum și alte aspecte relevante.

În termenul prevăzut la pct. 6, vicepreședintele curții de apel stabilește care probleme de practică judiciară/administrativă vor fi dezbătute în cadrul întâlnirii trimestriale, fiind întocmit în acest sens un referat de către persoana desemnată.

Fiecare problemă de practică judiciară/administrativă este prezentată de persoana care a întocmit referatul, observațiile formulate și răspunsurile cu privire la acestea fiind consemnate într-un proces-verbal.

Soluțiile adoptate se consemnează într-o minută, care va conține următoarele elemente: enunțarea problemei de practică judiciară/administrativă analizată și descrierea pe scurt a acesteia, soluția însușită, argumentele reținute în susținerea soluției.

Minuta se comunică, dacă este cazul, barourilor și organismelor profesionale ale altor profesii juridice consultate și se publică pe intranetul instanței și pe portalul CSM.

Art. 2 - Aprobă metodologia de organizare și desfășurare a întâlnirilor președinților de secții din cadrul curților de apel, elaborată de Institutul Național al Magistraturii, care cuprinde următoarele etape:

1. ETAPA I (preliminară întâlnirii)

a) Identificarea și centralizarea problemelor relevante care au generat practică neunitară la nivelul instanțelor

Identificarea problemelor de practică neunitară se realizează de curțile de apel, cu consultarea instanțelor din circumscripția teritorială. În măsura în care aceste probleme se regăsesc în dosare soluționate definitiv, vor fi atașate tematicii propuse și deciziile aferente.

În acest scop, cu cel puțin 60 de zile înainte de data întâlnirii, responsabilul de activitate din cadrul Departamentului de formare continuă al Institutului Național al Magistraturii va solicita curților de apel să identifice și să comunice problemele relevante cu care instanțele s-au confruntat în practică, în materia ce face obiectul întâlnirii, care au generat sau sunt susceptibile de a genera practică neunitară, inclusiv probleme de drept care nu pot face obiectul unor cauze de competența curților de apel, fiind soluționate doar de instanțele inferioare.

Vor fi avute în vedere și problemele juridice care nu au întrunit majoritatea de voturi la prima întâlnire trimestrială în care au fost dezbătute problemele de drept care generează practică neunitară și care au fost supuse din nou dezbaterii la următoarea întâlnire, însă nici la a doua dezbaterie nu a fost întrunită majoritatea.

De asemenea, vor fi luate în considerare și problemele juridice pentru care s-a întrunit majoritatea de voturi, consemnate în minuta întâlnirii trimestriale a judecătorilor de la instanțele din circumscripția unei curți de apel și care se regăsesc și în minutele altor întruniri profesionale de la alte curți de apel, însă soluțiile de principiu asupra aceleiași probleme juridice sunt diferite.

În acest sens, vicepreședintele curții de apel înaintează minutele conținând soluțiile diferite Institutului Național al Magistraturii în vederea discutării lor la întrunirile de practică neunitară.

b) Desemnarea participanților la întâlnire

Aceasta se realizează de curțile de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pentru participanții desemnați vor fi menționate și comunicate către Institutul Național al Magistraturii datele de contact, precum și, dacă este cazul, solicitarea de cazare, cu indicarea intervalului.

Curtea de apel care va găzdui întâlnirea desemnează un judecător-raportor și unul sau mai mulți moderatori ai dezbaterilor, dintre judecătorii secției specializate.

c) Identificarea unui formator din cadrul Institutului Național al Magistraturii care va întocmi punctajul de discuții al întâlnirii, prin:

- selectarea problemelor de practică relevante (în ipoteza în care se estimează că numărul temelor propuse depășește timpul alocat întâlnirii, pot fi întocmite un punctaj principal și unul secundar de discuții, tematica acestuia din urmă fiind discutată în măsura timpului disponibil) și sintetizarea lor, în măsura în care acest lucru este necesar;

- consultarea catedrei de specialitate și formularea unui punct de vedere cu privire la fiecare problemă inclusă în punctajul de discuții.

d) Comunicarea, prin grija responsabilului din cadrul Institutului Național al Magistraturii cu organizarea întâlnirii, a problemelor transmise de fiecare din curțile de apel, către Înalta Curte de Casație și Justiție, în vederea formulării unui punct de vedere cu privire la acestea, precum și, spre știință, tuturor celorlalte curți de apel.

e) Elaborarea, de către responsabilul Institutului Național al Magistraturii a agendei întâlnirii, cu consultarea curții de apel care găzduiește întâlnirea/moderatorilor desemnați de curtea de apel care găzduiește întâlnirea.

f) Comunicarea agendei și formei finale a punctajului de discuții, către participanții la întâlnire, cu cel puțin 2 săptămâni înainte de data întâlnirii, precum și a oricăror alte aspecte relevante de natură organizatorică (locație, detalii privind cazarea etc.)

g) Consultarea persoanelor desemnate să participe la întâlnire cu colegii judecători din secția curții de apel în care funcționează, în vederea adoptării punctului de vedere al secției respective.

2. Etapa a II-a (în timpul întâlnirii)

În cadrul întâlnirilor de lucru, abordarea tematicii va fi una punctuală, cu prezentarea argumentelor în favoarea uneia sau alteia dintre soluții, a doctrinei, jurisprudenței relevante din contenciosul european, constituțional sau de unificare a practicii judiciare prin mecanismele prevăzute de lege.

Dezbaterile vor fi moderate, după caz, de:

- judecători desemnați din cadrul secției specializate a curții de apel-gazdă;
- formatorul Institutului Național al Magistraturii care a întocmit, pe baza propunerilor formulate de instanțe, punctajul de discuții;
- invitați din partea Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Ministerului Justiției.

Lucrările vor fi consemnate de judecătorul-raportor și vor fi înregistrate audio, în vederea întocmirii sintezei dezbaterilor (minutei întâlnirii).

De asemenea, în cadrul întâlnirii va fi prezentat și punctul de vedere comunicat de Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problemele transmise de curțile de apel.

3. Etapa a III-a (după întâlnire)

Dezbaterile și concluziile întâlnirii vor fi consemnate în scris, într-o minută, întocmită de către formatorul Institutului Național al Magistraturii. Aceasta va conține, în mod obligatoriu, concluziile agreeate de participanții la întâlnire pentru fiecare dintre problemele dezbătute și argumentele relevante în susținerea punctelor de vedere exprimate.

Minutele întâlnirilor președinților de secții de la curțile de apel, organizate de Institutul Național al Magistraturii, vor fi standardizate, conform modelului din Anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre. Acestea vor fi organizate pe materiile și subcategoriile stabilite prin prezenta hotărâre și vor conține pentru fiecare problemă, aceeași casetă ca și minutele întocmite cu ocazia întâlnirilor trimestriale în care sunt dezbătute problemele de drept care generează practică neunitară.

În partea introductivă, minuta va cuprinde mențiuni privind participanții la întâlnire, cu excepția participanților din partea curților de apel, care nu vor fi nominalizați.

Minuta, avizată de toți co-moderatorii, va fi comunicată participanților la întâlnire, prin adrese transmise curților de apel și va fi publicată pe pagina de web a Institutului Național al Magistraturii și pe portalul CSM.

După finalizarea întâlnirii, expertul Institutului Național al Magistraturii responsabil va introduce în bazele de date gestionate de Institut, datele privind participanții la întâlnire (pe baza semnăturilor din lista de prezență) și, dacă este cazul, evaluările din formularele completate de participanți.

Minuta va fi diseminată de către participanții la întâlnirea președinților de secții din cadrul curților de apel către toți judecătorii secției respective, precum și către toți judecătorii de la instanțele din circumscripția curții de apel, care judecă în aceeași materie, la următoarea întâlnire lunară a acestora.

În situația în care, cu privire la modul de soluționare a unei probleme juridice supusă dezbaterii, nu a fost întrunită unanimitatea opiniilor exprimate de reprezentanții Înaltei Curți de Casație și Justiție și ai curților de apel, dacă există hotărâri judecătorești definitive prin care aceeași problemă de drept a fost soluționată diferit, colegiul de conducere al curții de apel, care a transmis Institutului Național al Magistraturii problema juridică, va sesiza cu recurs în interesul legii Înalta Curte de Casație și Justiție.

În cazul în care la întâlnirile președinților unor secții ale curților de apel, care soluționează cauze în materii diferite, aceeași problemă juridică supusă dezbaterii a fost soluționată diferit, Institutul Național al Magistraturii informează colegiul de conducere al curții de apel din care face parte ultima secție care a transmis problema juridică cu privire la necesitatea de a sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea unui recurs în interesul legii.

Art. 3 - Aprobă modelele de minută și de referat/notă întocmite cu ocazia întâlnirilor trimestriale în care sunt dezbătute problemele de drept care generează practică neunitară, potrivit Anexei la prezenta hotărâre.

Art. 3¹ – Informațiile referitoare la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și cele referitoare la declararea recursurilor în interesul legii se preiau direct în portalul CSM de pe pagina de internet a acestei instanțe.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Compartimentul informatică din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii realizează conexiunea între site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție și portalul CSM, asigură preluarea automată a acestor informații în portalul CSM și operează transmiterea unui mesaj automat către adresele de e-mail ale judecătorilor și grefierilor documentariști din toate instanțele ori de câte ori este publicată o nouă sesizare, precum și atunci când a fost pronunțată o hotărâre prealabilă sau o decizie asupra recursului în interesul legii.

Art. 4 – Prezenta hotărâre se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii și se comunică instanțelor judecătorești și Institutului Național al Magistraturii.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011